

עיר עולם - Global City או World City

בעשורים האחרונים נכנס סוג חדש של ערים ללקסיקון העירוני:

ערים גלובאליות או ערי עולם.

מנקודת ראות כלכלית, ערים אלו הן נקודות השליטה של הכלכלה העולמית, בעלות השפעה כלכלית, פוליטית, חברתית ותרבותית.

<http://geo-video.cet.ac.il/ShowItem.aspx?ItemID=252d5767-9da7-4529-a415-f02df1cfa5e1&lang=HEB> - מתוך מבט גיאוגרפי

עיר עולם-

משמשת מרכז כלכלה בינלאומי, בו נמצאים הנהלות בנקים, משרדי חברות רב לאומיות, שירותיים פיננסיים, בורסות, התנאי הוא שכלכלת העיר מחוברת למערכת הכלכלית העולמית ומשפיעה עליה. השפעת ערי העולם אינה מתמקדת רק בכלכלה, השפעתן רבה גם על התרבות, האמנות, הפוליטיקה, האופנה, המזון, המוזיקה העולמית.

אלה הן ערים ידועות ומוכרות כמו: ניו-יורק, פריז, לונדון.

ערי עולם הן לא בהכרח הערים הגדולות ביותר באוכלוסייתן בעולם. מה שקובע הוא השפעתן העולמית.

בערים אלה נמצא ריכוז גדול של: תקשורת, תחבורה, פעילות של חברות רב לאומיות, הוצאות ספרים ודפוס, ארגונים ומוסדות בינלאומיים, וכמובן כל המוסדות המראים על ריכוז כלכלי.

ערים אלו משמשות מושכות אוכלוסייה, מהוות יעד להגירה ולכן נמצא בהן אוכלוסייה רב לאומית, כמו כן יהיו בעיר פערים גדולים בין עושר ועוני, הרבה מהגרי עבודה, נמצא אליטה מקומית ובין לאומית, רמת חיים גבוהה מאוד לעומת רמת חיים נמוכה מאוד.

מבחינת מראה פיסי נראה: גורדי שחקים, מע"ר גדול ועמוס, תיירות רבה ופעילות תרבותית עשירה.

דירוג הערים הוא: קטגוריות: ++, אלפא+, אלפא, אלפא-

קטגוריות: ביתא+, ביתא, ביתא -

קטגוריות: גמא+, גמא, גמא-

הדירוג נקבע ע"פ היקף השירותים הקושרים את העיר לכלכלה הבין לאומית על פי שישה תחומים: פיננסיים, משפט, בנקאות, ביטוח, פירסום, יעוץ מינהלי, ראיית חשבון.

50 ערים נמצאות בקטגורית אלפא בראשן לונדון וניו יורק המכונות nylon

תל אביב נמצאת בקטגורית ביתא+

הרחבה למורים

מפת תפוצת ערי העולם

דירוג ורשימות ערי העולם

++ ערי עולם מסוג אלפא

לונדון - ניו יורק

+ ערי עולם מסוג אלפא

סידני - דובאי - שיקגו - שנחאי - טוקיו - סינגפור - פריז - הונג קונג

ערי עולם מסוג אלפא

- פרנקפורט - מוסקבה - לוס אנג'לס - מומבאי - מדריד - סאו פאולו - טורונטו - בייג'ינג - מילאנו - סן - ג'קרטה - בריסל - סיאול - קואלה לומפור - בואנוס איירס - אמסטרדם - מקסיקו סיטי - וושינגטון די. סי. - פרנסיסקו.

ערי עולם מסוג אלפא

- דאלאס - ורשה - בוסטון - איסטנבול - מינכן - ניו דלהי - ציריך - מלבורן - דבלין - מיאמי - פילדלפיה - ליסבון - סנטיאגו דה צ'ילה - טאיפיי - בנגקוק - ברצלונה - אטלנטה - וינה - יוהנסבורג

+ ערי עולם מסוג בטא

- אתונה - ברלין - יוסטון - מנילה - המבורג - רומא - מונטריאול - פראג - סטוקהולם - דיסלדורף - ונקובר - בוגוטה - קהיר - קופנהגן - בנגלור - תל אביב

ערי עולם מסוג בטא

- אוקלנד - הו צ'י מין סיטי - קראקס - סיאטל - גואנגג'ואו - לוקסמבורג - בירות - בודפשט - מונטווידאו - ריאד - קייפטאון - לימה - קראצ'י - מנצ'סטר - בוקרשט - צ'נאי - קייב - אוסלו - מיניאפוליס

ערי עולם מסוג בטא

- דנבר - דטרויט - כלכותה - ז'נבה - בריסביין - ריו דה ז'ניירו - ברמינגהאם - ניקוסיה - אבו דאבי - סנט לואיס - קלן - סופיה - שטוטגרט - מנאמה - קזבלנקה - פור לואי - ברטיסלבה - מונטריי - גואטמלה - קלגרי - סן חואן - קליבלנד - שזן - 'פרת - לאגוס - סן דייגו - פנמה סיטי - הלסינקי - אוסקה - סיטי

+ ערי עולם מסוג גמא

- בולטימור - לאהור - דוחא - אנטוורפן - שארלוט - סינסינטי - האנוי - בריסטול - ניירובי - גלגו - (פורטלנד) (אורגון) - כוויט סיטי - אדלייד - זאגרב - היידראבאד - עמאן - אדינבורו - ג'דה - ריגה - סן חוזה - תוניס - סן חוסה - בלגרד

ערי עולם מסוג גמא

- סנטו - לידס - סנקט פטרבורג - קיטו - ליון - גוודלחרה - אלמטי - פניקס - קנזס סיטי - ולנסיה - פיטסבורג - אינדיאנפוליס - קולומבוס - טמפה - רוטרדם - וילנה - סן סלבדור - דומינגו - אדמונטון

ערי עולם מסוג גמא

- קולומבו - אוטווה - מרסיי - גטבורג - אורלנדו - פורטו - פורטו - פונה - טאלין - גואיאקיל - בלפסט - אוסטיין - דרבן - מאסקט - איסלמבאד - ריצ'מונד - טגוסיגלפה - לובליאנה - ג'ורג' טאון - אקרה - קוריטיבה - וולינגטון - מילווקי - סאות'המפטון - טורינו - נאגויה

+ ערי עולם ברמה מספקת

- אנקרה - סולט לייק סיטי - ברזיליה - טיחואנה - שטרסבורג - ראלי - לייפציג - ג'קסונוויל - מאלמו - ליברפול - בלו הוריזונטה - לאס וגאס - אחמדאבאד - בילבאו - טיאנג'ין - פרטוריה - לה פאס - ניוקאסל - בולוניה - אוטרקט - נסאו - קרטרו - ורוצלב - קנברה - נירנברג - פוזנאן - האג - דרזדן - אלג'יר - סלבדור - נאשוויל - קרקוב - ליל - סביליה - הרטפורד - אסונסיון

ערי עולם ברמה מספקת

- דאר א-סלאם - רסיפה - טולוז - סבו סיטי - סקרמנטו - נאנט - וויניפג - מדיין - פירנצה - דקר - טולסה - בורדו - 'קריסטצ'רץ - המילטון - פואבלה - מנגואה - סורבאיה - קאושיונג - ברמן - לואנדה - באקו - לוזאן - קוויבק - טירנה - ג'והור - בהרו - סן אנטוניו - הליפקס - פנאנג - פרובידנס - נאפולי - האנובר - צ'וואווה - נאנג'ינג - דאקה - ברמינגהאם - אברדיין - גנואה - הונולולו - פוקואוקה - לאון - ארהוס - פורט אוף ספיין - אבוג'ה - צ'נגדו - אומהה - סקופיה - צ'ינגדאו - טביליסי - אבידג'אן - קורדובה - פאלו אלטו - האנגג'ואו - קמפלה - קיוטו - דאליין - סיודאד חוארס - נוטינגהאם - ממפיס - וינדהוק - רוצ'סטר - קמפינאס - ניו אורלינס - 'נוריץ - דורטמונד - קאלי - גאבורן - איזמיר - סנטה קרוז - שפילד - אלכסנדריה - לינץ - מינסק - מונפלייה - מקאו - בזל - ירושלים - הרארה - ולנסיה

הרחבה למושג עיר עולם- פרופסור אריה שחר

המושג "ערי עולם" פותח לראשונה בעבודותיו של ג'ון פרידמן וזכה לביסוס אמפירי מפורט בעבודותיה של ססקיה סאסן (1991, 1996). הדיון כולו, העוסק בבדיקת הקשרים והשפעות הגומלין בין תהליכי גלובליזציה של הכלכלה ותהליכי צמיחה עירונית, עלה לראש סדר היום המחקרי. נראה שעדיין רחוקה הדרך למיצוי המלא. בהתבסס על עבודותיהם של פרידמן וסאסן, ושל חוקרים רבים אחרים שממצאיהם פורסמו בשנות ה-90, ניתן להעלות כמה השערות יסוד הבאות להסביר את הצמיחה העירונית הזאת ולחזות את כיווני התפתחותה למאה הבאה.

ההשערה הראשונה אומרת: ככל שהייצור התעשייתי נעשה מבוזר יותר ויותר על פני כדור הארץ, גדל הצורך במערכת מרוכזת של שליטה, מימון וניהול בממדים גלובליים. החברות הרב-לאומיות והארגונים הבינלאומיים מתנהגים במרחב בצורה הפוכה מזו של מפעלי התעשייה; הם נוטים להתרכז יותר ויותר במספר קטן של מרכזים עירוניים. ריכוזים אלה הופכים את הערים למרכזי השליטה והניהול של הכלכלה הגלובלית. לכן, ככל שמערכת הייצור הכלכלית הבינלאומית תלך ותתפזר, ילכו ויתחזקו המרכזים העירוניים שבהם מצויים מרכזי השליטה והניהול.

השערה שנייה היא שככל שהמבנה הארגוני של החברות הגדולות נהיה חדשני ומורכב יותר, ככל שתחום האחריות הניהולי המרחבי חובק מרחבים גדולים יותר, כך יתחזק הצורך בניהול מרכזי מקצועי ביותר, ניזון ממערכות אינפורמציה וידע בלתי מוגבלים ומקבל שירותי תקשורת ברמה הגבוהה ביותר.

השערה שלישית ואחרונה נוגעת לקשר בין הכלכלה הגלובלית לכושר הצמיחה העירונית. ניתן להציג אותו בצורה הבאה: ככל שעיר מחוברת בצורה הדוקה יותר עם הכלכלה הגלובלית, גדלים סיכוייה לצמיחה מהירה בעתיד. עוצמת הקשר של עיר עם המערכת העולמית ניתנת להערכה בעזרת המדדים הבאים: מספר החברות הרב-לאומיות שהנהלתן בעיר, היקף הפעילות של הבורסה לניירות ערך המצויה בעיר, מספר הבנקים הבינלאומיים המיוצגים בעיר ומספרי הטיסות והיקף היעדים של שדה התעופה הבינלאומי המצוי ליד העיר. מיפוי משולב של מדדי עוצמת הקשר לכלכלה הגלובלית מאפשר לזהות את ערי העולם הראשיות ולארגן אותן במבנה היררכי מוגדר.

תוצאות של עשרות סקרים וניתוחים אמפיריים מגיעים למסקנה אחידה על הדרג העליון של ערי עולם: ניו יורק, טוקיו ולונדון מוגדרות בספרות כערי עולם בדרג העליון. אין הסכמה מלאה לגבי הדרג השני של ערי עולם, אך מרבית המחקרים מצביעים על הערים הבאות כשייכות לדרג זה: שיקגו, לוס אנג'לס, טורונטו, אוסקה. ובאירופה: פאריס, פרנקפורט, וכן רנדסטט הולנד (הצירוף של אמסטרדם, האג, רוטרדם ואוטרכט). מארצות העולם המתועש מופיעות באחרונה הערים הונג-קונג, סינגפור, סאן פאולו ומקסיקו סיטי כערי עולם בדרג שני.

*

הגדרתה של עיר מסוימת כעיר עולם אינה תעודת הצטיינות לעיר זו. זוהי דרך פשטנית לומר משהו כוללני על האופי המיוחד של כלכלת העיר. הגדרתה של עיר מסוימת כעיר עולם פירושה גם שיש לעיר עולם השלכות חברתיות ותרבותיות שליליות ומכבידות, שיידונו בהרחבה בהמשך מאמר זה. כל דיון בערים ישראליות בקונטקסט של התחזקות תכונותיהם כערי עולם חייב יהיה להתחשב בערכים החיוביים והשליליים הצמודים להגדרת ערי עולם.

ההתפתחות הכלכלית העצומה של ערי עולם גובה מתושביהן מחיר חברתי גבוה; זהו המחיר של קיטוב חברתי הולך ומעמיק בין רובד עליון ורובד תחתון בחברה העירונית. המעמד הבינוני, שהיה חוט השדרה של החברה העירונית בעיר התעשייתית, הולך ונעלם. הקיטוב החברתי, הפערים הבין-קבוצתיים בין הרובד העליון והתחתון, אינם מתקיים עם הפריחה הכלכלית של עיר העולם; ההפך הוא הנכון: ככל שהכלכלה העירונית נעשית מבוססת יותר ועשירה יותר, כן גדל הפער ברמת הדיור, רמת הרווחה ואורח החיים בין קבוצות האוכלוסייה. אין ספק שההתמדה בפערי הרווחה והחלוקה הבלתי שווה של ההנאות המוצעות בעיר עולם, מבטיחים את קיומם והתגברותם של מתחים גדולים, העלולים להתפרץ ולרסק את עיר העולם מבפנים; או, לחלופין,

לגרום להפיכתן למעין ערים כפופות-משטרה המשקיעות את מיטב המשאבים בשמירת הביטחון האישי.

הקייטוב החברתי העמוק בעיר עולם הוא תוצאה של התעצמותם הנמשכת של שני רבדים באוכלוסייה העירונית, הנמצאים בשני קצות הסולם החברתי. התגבשות הרובד הגבוה והרובד הנמוך היא תוצאה ישירה של המבנה התעסוקתי של עיר העולם והתמחותה, מחד גיסא, בענפים המיוחדים של שליטה, ניהול, מימון ושירותים יצרניים (עורכי דין, רואי חשבון, אנשי ביטוח, שיווק, פרסום, תקשורת, עיבוד נתונים); ומאידך גיסא, הגידול הרב בענפי ההארכה וההסעדה, ברשתות של מזון מהיר, ברשתות כלבו עממיות, בענפי ניקיון ותחזוקה ושירותי תחבורה. כל אלה באים לשרת את העובדים המקצועיים ברמות הגבוהות של הפעילות הכלכלית.

הבנייה חברתית זו מתחזקת עוד יותר עם התחזקותו של ענף נוסף בכלכלה העירונית של ערי עולם: התיירות העירונית. מיליוני תיירים מבקרים בערי העולם למטרות עסקיות ותרבותיות-בידוריות גם יחד. ענף זה תורם אף הוא את חלקו בגידול מספר המועסקים ברבדים הנמוכים של מבנה התעסוקה העירונית. רובד הביניים של התעסוקה העירונית, שהיה מורכב מפועלים מקצועיים, מפקידות בינוניות, מבעלי חנויות קטנות ומעובדי שירותים ציבוריים, הולך ומצטמצם. רוב מרכיביו של רובד זה הולכים ויורדים במספרם. בעקבות יציאת התעשייה מהעיר והשינויים הגדולים המתחוללים במערכת המסחר הקמעונאי והשירותים האישיים, רובד הביניים של התעסוקה העירונית נמצא בסכנת הכחדה. התוצאה של השינויים בתעסוקה העירונית גורם לעיר עולם טיפוסית לעבור ממבנה תעסוקתי קלאסי, דמוי פירמידה (רובד נמוך בלתי מקצועי גדול במספרו, רובד בינוני מקצועי בעל היקף בינוני במספר המועסקים, ורובד גבוה של בעלי הון של רובד גבוה ורובד תחתון, שניהם בממדים | מנהלים, מקצועות חופשיים בהיקף קטן) למבנה גדולים.

לצידה של האליטה הבינלאומית פועלת האליטה המקומית הדומה בהרכבה האישי ובתכונותיה המקצועיות לאליטה הבינלאומית. שתי קבוצות האליטה פועלות יחדיו בתפקידי הניהול והשליטה של הכלכלה הגלובלית. חבריהם מתרועעים ומבלים יחדיו בזמנם הפנוי. בתהליך של "דיפוזיה מדבקת" מחדירה האליטה הבינלאומית את ערכיה, תפיסותיה הפוליטיות והתרבותיות ואורחות חייה אל חברי האליטה המקומית. לעתים קרובות מגויסים הבולטים בין אנשי האליטה המקומית להצטרף אל שורות האליטה הבינלאומית, ובכך מתנתק הקשר המקומי של אנשים אלה והם מצטרפים לזרם הגדול של החברה הגלובלית.

יש לציין שאנשי האליטות המקומית והבינלאומית גם יחד הם צרכנים ראשיים של התרבות המקומית, ובהיותם מעצבי דעת קהל הם יכולים בקלות להשפיע על הטעמים המקומיים ועל אורחות ההתנהגות ועל צריכת התרבות בחברה העירונית, שבה הם חיים זמנית, כממלאי תפקידים בחברה הרב-לאומית המעבירה אותם מעיר לעיר. אין גם לשכוח שהאליטה הבינלאומית המועסקת והמתגוררת באחת מערי העולם היא צרכן מוביל של מרכיבי התרבות הגלובלית כעיתונות בינלאומית, רשתות טלוויזיה בינלאומיות, רכישת מותגים בינלאומיים וספורט בינלאומי. בכך הם משמשים חוד החנית בתהליך הגלובליזציה של התרבות והומוגניזציה של הרגלי הצריכה.

הרובד הנמוך של אוכלוסיית עיר עולם מתאפיין אף הוא בכמה תכונות בולטות, שבהצטרפן יחדיו עיר עולם מהווה מוקד ראשי (under class) נוצרת תמונה מכאיבה של מעמד נמוך במיוחד למשיכת מהגרים, בעיקר מארצות מתפתחות הנמצאות בקרבה ובהגמוניה של עיר העולם. המהגרים מגיעים אל עיר העולם בגלל שפע ההזדמנויות המצויות בה לתעסוקה שאינה דורשת ידע והכשרה מקצועית כלשהי. אלה עבודות ניקיון ותחזוקה במשרדים, בבתי המלון, במסעדות, בכבישים ובפארקים העירוניים. רבים מהמהגרים מועסקים בפינוי אשפה ובעבודות הובלה. כאן המקום להדגיש שלעבודות אלה אין כמעט ביקוש בקרב האוכלוסייה הוותיקה בעיר, גם במצב של אבטלה גבוהה. מבחינה זו, המהגרים ממלאים חלק חשוב ביותר במערכת החיים העירונית בנכונותם, חסרת הברירה, לעסוק בענפי תעסוקה דוחים המספקים הכנסה מינימלית למהגרים ומשפחותיהם.

אחת התמונות המדהימות ביותר בעיר עולם היא תחלופת היום והלילה בבנייני המשרדים המפוארים ביותר. ביום מאוכלסים בניינים אלה בעובדים המקצועיים ביותר של החברות הרב-

לאומיות, ובלילה הם נתפסים על ידי צבא השרתים ועובדי הניקיון, רובם ככולם מהגרים שהגיעו באחרונה, ולעתים קרובות אינם יודעים את שפת המקום ומנהגיו.

קבוצה שנייה הבולטת ברובד בתחתון של מועסקים בערי עולם היא של בני נוער, המועסקים בהמוניהם בעבודות הכנה והגשה של אוכל מהיר ברשתות הרב-לאומיות הגדולות של הסעדה תעשייתית. התעסוקה במסעדות ובנקודות אספקת מזון היא במשרות חלקיות בלבד ומשתרעת על פני מרבית שעות היממה. העבודה אינה דורשת התמחות מקצועית ממשית ושכרה נמוך בהתאם. יש להדגיש שענף ההסעדה וההארוחה הוא בעל קצב הצמיחה המהיר ביותר מכל ענפי השירותים בערי העולם המפותח, והוא מקור לא אכזב של ניצול וקיפוח בקנה מידה גדול של בני נוער ושל נשים המחפשות עבודה חלקית שאינה מקצועית.

אל המהגרים ובני הנוער המועסקים בשירותים אישיים מצטרפת הקבוצה הגדולה מספרית של נשים, שעיקר עיסוקן הוא בעבודות משרדיות פשוטות ורוטיניות שאינן דורשות ידע והכשרה מקצועית. תעסוקה משרדית זו היא במיון צ'קים, בהקלדת נתונים, בשירותים אישיים במשרדים ועוד. השכר של עבודה משרדית רוטינית זו הוא נמוך ואין בה כדי לספק את הצרכים של אשה או אם, שהיא המפרנסת היחידה. ניתן לסכם ולומר שהמהגרים, בני הנוער והנשים יוצרים יחדיו את הרובד התחתון של חתך התעסוקה העירונית והם כוח העבודה הזול המאפשר לתחזק, להאכיל ולשרת את האוכלוסייה העירונית כולה.

*

השפעת הגלובליזציה של הכלכלה על דמותה הפיסית של עיר העולם מתועלת בשני אפיקים. הראשון הוא זרם השקעות של הון בינלאומי המופנה לפיתוח נדל"ני של עיר העולם. ההון הבינלאומי נמצא בחיפוש מתמיד של השקעות המניבות תשואה גבוהה מפרויקטים מיוחדים, בעלי נוכחות פיסית חזקה במרקם העירוני, העשויים להבטיח הכנסה גבוהה לאורך זמן. במיוחד יש להשקעות בינלאומיות עניין בפרויקטים נדל"ניים, שבהם ניתן לגלגל חלק משמעותי מההוצאות העצומות של בניית התשתיות העירוניות על כתפי הציבור. שותפויות של הון פרטי וציבורי, כמנוף ראשי לפיתוח עירוני, מוכרות היום היטב בערים רבות בעולם. התופעה בולטת עוד יותר בערי עולם, בגלל גודל ההשקעה הנדרשת בפיתוח נדל"ני בערים אלה, פרי יוקר הקרקע והכורח התחרותי להציע מבנים משוכללים במיוחד, בעלי אופי ארכיטקטוני יוצא דופן.

הריכוז המרחבי של משרדים, רובם בבניינים רבי קומות ובעלי צביון ארכיטקטוני חדיש ומרשים, הוא הגורם העיקרי לעיצוב מחודש של דמותה הפיסית של העיר. החל מסוף המאה ה-19 ועד לשנות ה-70 של המאה הזאת נטו בנייני משרדים להתרכז במרכז העסקים הראשי (מע"ר) של העיר. מיקום זה הבטיח לעובדי המשרדים וללקוחותיהם את מערך הנגישות הטוב ביותר מכל חלקי העיר. מאחר שהביקוש לשטח משרדים הלך וגאה, בעוד תחום המע"ר נשאר פחות או יותר קבוע, נפתר הביקוש הגדול לשטחי משרדים באמצעות התרוממות בלתי פוסקת של גובה המשרדים. כך הפך המע"ר לאי המזדקר בגובה מבניו הרב-קומתיים, כאשר סביבו משתפלים אזורי מגורים ישנים, בלויים מזוקן ומשימוש, ובתוכם מעורבים אזורי תעשייה, מלאכה ואחסנה.

תמונה זו אופיינית במיוחד לעיר הצפון-אמריקאית, שבמאה הזאת קיבלה את "חתך הפעמון" המפורסם ששיאו מוגדר על ידי ריכוז מבני המשרדים רבי-הקומות במע"ר העירוני. גם בערי אירופה התרכזו מבני המשרדים במע"ר העירוני, שהוא חופף כרגיל למרכז ההיסטורי של העיר. אך הביקוש הגדול לשטחי משרדים לא נפתר באמצעות הקמת מבנים רבי-קומות, אלא בעיקר באמצעות שימוש חדש בבנייני מגורים למטרות של שימוש למשרדים. בשנות ה-70 של המאה, עם תחילת גל הגלובליזציה הגדול, כבר לא היה אפשר עוד למלא את הביקוש לשטחי משרדים במסגרת המע"ר המסורתי. כל הבנייה החדשה במע"ר של רבי-קומות, ותהיה גבוהה ככל שתהיה בניו יורק מזנק AT&T (בניין הנהלת חברת סירס במע"ר של שיקגו מגיע לגובה שלמ'; בניין לגובה שלמ' ואפילו טור מונפארנס במרכז פאריס מתרומם לגובה של למעלה מ-.....קומות) לא יכלה לספק יותר את הביקוש הגדול לשטחי משרדים.

תחום אחרון הראוי לתשומת לב בהשפעתו על העיצוב העירוני, בעקבות תהליכי גלובליזציה כלכלית, הוא התיירות העירונית. ענף זה משגשג ביותר בשנים האחרונות. שגשוג זה נובע בחלקו משינוי הטעמים של אוכלוסיית התיירים ההולכת ומתבגרת ונהיית משכילה יותר, ובחלקו האחר הוא מונע על ידי הגידול בתיירות העסקית, היינו נסיעות למטרות עסקיות למוקדי הכלכלה

הגלובלית. בערי עולם תופסת התיירות העסקית ותיירות הכנסים כמחצית מכלל התיירים העירוניים. התיירות העסקית היא ביטוי מוחשי ביותר של הגלובליזציה של הכלכלה והתגברות הצורך בקשר פנים אל פנים בין מובילי הכלכלה.

מיליוני התיירים העירוניים מהווים תמריץ לפיתוח עירוני ועיצוב מחדש של העיר. התיירות העירונית נזקקת למספר רב של בתי מלון חדישים ונוחים הממוקמים בקרבת מרכזי העסקים בעיר. בתי המלון שנבנים בעשורים האחרונים הם בעלי ממדים גדולים ורובם נבנים ומופעלים על ידי רשתות בינלאומיות ענקיות של בתי מלון. בית המלון המשפחתי, בעל מספר קטן של חדרים, הולך ונעלם מהנוף העירוני של ערי העולם.

התיירות העירונית היא היוצרת ביקושים גדולים לשירותי הארחה ובידור בקנה מידה גדול, המעצבים את מרחב שעות הפנאי של ערי העולם. אך יותר מכל משתנה דמותן של ערי העולם באמצעות השקעות ענק במבנים מונומנטליים למטרות צריכה תרבותית מכל הסוגים. הכוונה היא להקמת מוזיאונים כלליים ומיוחדים, בניית אולמות קונצרטים ותיאטראות, ורנסנס מרנין של הקמת בתי אופרה.

גם אוניברסיטאות ומכוני מחקר נהנים מתחיה מחדשת בערי העולם. לא פחות חשובים הם בניית מתקני ספורט חדישים ואולמות למופעי בידור המוניים. פאריס היא הדוגמה המובהקת ביותר של השקעות ענק במוזיאונים, במכוני מחקר, בבתי ספר מתמחים ובמתקני ספורט, כאמצעי ראשי להגדלת כוח המשיכה הבינלאומי של העיר. בלונדון, הפיתוח המסיבי של הגדה הדרומית של התמזה, על ידי הקמת מוסדות תרבות ובידור לאורכו, היא דוגמה נוספת להפיכת התרבות והבידור לכוח מניע ראשי של ההתפתחות העירונית בעתיד. השיקום של רחוב 42 בניו יורק למטרות בידור המוני משקף את הגרסה האמריקאית של תהליך זה.

הפיתוח הנרחב של מבנים ומתקנים למטרות תרבות ובידור בא להגדיל את כוח המשיכה של העיר לתיירות עירונית. אך בעת ובעונה אחת הוא משרת את האליטה הבינלאומית והמקומית, המוליכה את תהליך הגלובליזציה הכלכלית בערי העולם. פיתוח מוסדות תרבות ובידור הוא שיקול חשוב בהחלטות של חברות רב-לאומיות לגבי מיקום משרדיהם ומפעליהם. אין ספק שבמאה הבאה תהיה רמת ההיצע של פעילות תרבותית ובידורית גורם מרכזי בחשיבותו במשיכה של חברות, מכוני מחקר ומפעלים לערי העולם.

עיר העולם מבטאת מרחבית את המעבר לעידן הבתר-תעשייתי. עיקר קיומה יתבסס על תפקודי שליטה, מינהל, מחקר ותרבות. המגמות העיקריות במהפכה העירונית החדשה מצויות כבר לנוכח עינינו, ואין ספק שהם יעצבו את ערי העולם במאה הבאה ויתנו להם דמות חדשה ואורח חיים עירוני חדש. ערי ישראל, במיוחד מטרופולין תל אביב, ייקחו חלק פעיל במהפכה העירונית החדשה.